Ocena funkcjonowania w świetle prawa oświatowego

Katarzyna Dajczak-Kiwacz

St. wizytator

Kuratorium Oświaty w Szczecinie

Delegatura w Koszalinie

Dlaczego ocena funkcjonowania?

NOWE PODEJŚCIE DO PROCESU ROZPOZNAWANIA POTRZEB

- Bo dziś nie wystarczy wiedzieć, ***co dziecko ma w orzeczeniu*** – *dziś musimy* rozumieć, **jak funkcjonuje w codziennym życiu szkolnym**, co *może*, *co go ogranicza*, a co *pomaga mu się rozwijać*, szerzej biorąc pod uwagę środowisko rodzinne.
- Nie chodzi o to, by **etykietować ucznia** – ale by **poznać jego realne potrzeby i możliwości**, tak by diagnoza prowadziła nie do szufladkowania, lecz do **skutecznego wspierania**.

Od diagnozy do wspierania – zmiana perspektywy
Od szkoły do placówek specjalistycznych – zamiana ról

- W tradycyjnym modelu edukacji koncentrowaliśmy się na pytaniu: ***„Jakie dziecko ma braki?”***
- Dziś, w podejściu funkcjonalnym, pytamy: ***„Jakie ma możliwości i jak możemy mu pomóc je wykorzystać?”***

Przesunięcie uwagi **z deficytu na potencjał**.

- Do tej pory najczęściej, aby udzielać pomocy psychologicznej potrzebna była **diagnoza w Poradni** – opinia, orzeczenie
- Aktualnie by udzielać pomocy psychologicznej wykorzystana zostanie **diagnoza w szkole** – bliskość otoczenia ucznia, lepsza znajomość trudności na co dzień, większa autonomia i sprawczość szkół

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI z dnia 2 marca 2026 r.
w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych

- **§ 7.** 2. **W celu uzyskania charakterystyki funkcjonowania dziecka lub ucznia** w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce przewodniczący zespołu zwraca się do właściwego dyrektora o przekazanie opinii o funkcjonowaniu dziecka lub ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce, w tym o trudnościach oraz mocnych stronach i uzdolnieniach dziecka lub ucznia rozpoznanych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów, prowadzących zajęcia z dzieckiem lub uczniem, informując o tym wnioskodawcę pisemnie lub w innej formie uzgodnionej z wnioskodawcą.
- 3. **Opinię, o której mowa w ust. 2, wydaje się w terminie 10 dni od dnia otrzymania przez dyrektora prośby o jej wydanie.**
- 4. O wydanie opinii, o której mowa w ust. 2, może również zwrócić się wnioskodawca.
- 5. Kopię opinii, o której mowa w ust. 2, przekazuje się rodzicom dziecka lub ucznia lub pełnoletniemu uczniowi.

ROZPORZĄDZENIE **w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych**

§ 7. 6. Opinia, o której mowa w ust. 2, uwzględnia wyniki obserwacji funkcjonowania ucznia i działań diagnostycznych prowadzonych w szkole oraz zawiera:

- datę wydania opinii; imię i nazwisko ucznia, którego dotyczy opinia;
- **informację o funkcjonowaniu ucznia w szkole, w tym o trudnościach oraz mocnych stronach i uzdolnieniach ucznia rozpoznanych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów, prowadzących zajęcia z dzieckiem lub uczniem;**
- w przypadku uczniów objętych kształceniem specjalnym – aktualną wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia;
- w przypadku uczniów objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi – aktualną okresową ocenę funkcjonowania ucznia;
- informację o działaniach podjętych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów w celu poprawy funkcjonowania ucznia w szkole, formach i zakresie pomocy udzielonej uczniowi w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, okresie ich udzielania oraz efektach działań i udzielonej pomocy;
- wnioski dotyczące dalszej pracy uczniem mające na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

Informacja dotyczy aktywności i uczestniczenia ucznia, zgodnie z obszarami ujętymi w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju psychofizycznego

w przypadku dziecka do ukończenia wychowania przedszkolnego

w obszarach:

- uczenie się i stosowanie wiedzy,
- zachowania społeczne we wzajemnych kontaktach – przystosowanie społeczne i emocjonalne
- porozumiewanie się,
- aktywność ruchowa – poruszanie się
- dbanie o siebie,

oraz

zakresu i rodzaju trudności w realizacji programu wychowania przedszkolnego w oddziale, do którego dziecko uczęszcza.

Informacja dotyczy aktywności i uczestniczenia ucznia, zgodnie z obszarami ujętymi w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju psychofizycznego

w przypadku ucznia

w obszarach:

- uczenie się i stosowanie wiedzy,
- ogólne zadania i obowiązki,
- porozumiewanie się,
- motoryka, poruszanie się, w tym mobilność i aktywność manualna,
- dbanie o siebie, samoobsługa i samodzielność,
- życie domowe,
- wzajemne kontakty i związki międzyludzkie, życie w społeczności szkolnej i lokalnej;

oraz

zakresu i rodzaju trudności w realizacji programów nauczania realizowanych w oddziale, do którego uczeń uczęszcza.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 2061) – do porównania

- **§ 7.**
- 1.Wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii wraz z dokumentacją przewodniczący zespołu kieruje do członków zespołu oraz ustala termin posiedzenia zespołu.
- W celu uzyskania informacji o sytuacji dydaktycznej i wychowawczej dziecka lub ucznia przewodniczący zespołu może zwrócić się do właściwego dyrektora z prośbą o wydanie opinii przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów, prowadzących zajęcia z dzieckiem lub uczniem, informując o tym wnioskodawcę. Opinię wydaje się w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez dyrektora prośby o wydanie opinii. Kopię opinii przekazuje się rodzicom dziecka lub ucznia lub pełnoletniemu uczniowi. O wydanie opinii może również zwrócić się wnioskodawca.
- Opinia, o której mowa w ust. 2, zawiera w szczególności:
- 1) informację o rozpoznanych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem lub uczniem indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwościach psychofizycznych dziecka lub ucznia, w tym mocnych stronach i uzdolnieniach;
- 2) informację o funkcjonowaniu dziecka lub ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce, w tym występujących trudnościach, a w przypadku dzieci lub uczniów:
- a) niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym objętych kształceniem specjalnym - wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania dziecka lub ucznia,
- b) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi - okresową ocenę funkcjonowania dziecka;
- 3) informację o działaniach podjętych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów w celu poprawy funkcjonowania dziecka lub ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce, formach udzielonej dziecku lub uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, okresie ich udzielania oraz efektach podjętych działań i udzielanej pomocy oraz wnioskach dotyczących dalszej pracy z dzieckiem lub uczniem mających na celu poprawę funkcjonowania dziecka lub ucznia.

Czym jest Ocena Funkcjonowania Ucznia

Ocena Funkcjonowania Ucznia opracowywana w szkole **jest procesem** wielospecjalistycznej i wielokontekstowej **oceny funkcjonowania ucznia**, w której wykorzystywane mogą być rozmaite metody, narzędzia i techniki diagnozy psychologiczno-pedagogicznej.

OCENA FUNKCJONOWANIA = OBSERWACJA PEDAGOGICZNA

- Obserwacja pedagogiczna jest **obowiązkiem** nauczyciela, uregulowanym w przepisach prawa oświatowego.
- Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych **zobligowani są do prowadzenia obserwacji pedagogicznych**.
- Obserwacja ma na celu **diagnozowanie**, analizowanie i ocenę rozwoju ucznia, a także wczesne rozpoznawanie ewentualnych trudności rozwojowych.
- Wyniki obserwacji stanowią podstawę do podejmowania **działań wspierających**, w tym pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Bieżąca obserwacja w miejscu pobytu dziecka - narzędzia

- Narzędzia rekomendowane do obserwacji
  - Kwestionariusz Szkolnej Oceny Funkcjonalnej (KSzOF)
  - pogłębiony kwestionariusz –Arkusz Obserwacji Ucznia (AOU)
  - Skrining Rozwoju Małego Dziecka (SRMD)

lub inne narzędzia wybrane przez placówkę

OCENA FUNKCJONOWANIA

- **Obserwacja funkcjonowania dotyczy każdego ucznia,**

  zarówno prawidłowo rozwijającego się, wybitnie zdolnego

  jak i z trudnościami rozwojowymi.
- **Głównym aspektem oceny funkcjonowania jest indywidualne podejście do każdego ucznia i jego środowiska.**
- **Podmiotowość w ocenie funkcjonowania** to zarówno cel, jak i środek wieloprofilowego oddziaływania wychowawczego, edukacyjnego i społecznego
- **Obserwację funkcjonowania -ocenę funkcjonowania przeprowadza ZESPÓŁ osób towarzyszących dziecku w rozwoju.**

Dziękuję za uwagę!